

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dispvtaones Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Qvibus Vniversa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalae, 1644

Sect. 7. Refutantur effugia aduersariorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

Conditionalis est independens ab existentia
 ei, estque vera, licet res nunquam existat: &
 ratio prius quam intelligatur absolute ex-
 titura, si de facto extitura est. Ex. gr. hac pro-
 positio, Si Petrus intret in atrium Principis Sa-
 cerdotum, ter Christum negabit, erat vera an-
 te sui eventum. Neque enim eventus fecit ut
 inciperet esse verum, sed veritatem eius laten-
 tem detexit. Ex eventu enim nobis innotescit
 veritas talium propositionum. Neque mi-
 nus vera erat, licet Petrus positus non fuisset
 in illis circumstantiis. Nempe actualis positio
 hypotheseos non facit, sed detegit, & dat
 occasionem experiendi in seipsa veritatem
 hypotheticam, & efficiendi ut transeat in ab-
 solutam. Evidens enim est, id quod iam po-
 nitur in hac hypothesi; fuisse & potuisse con-
 cipi prius ratione ponendum ex hac hypo-
 thesi: & hypothesi non posita absolute, tan-
 ten statet quod esset ponendum ex hypo-
 thesi. Alioquin si hoc foret falsum, ergo hy-
 pothesi etiam posita, non poneretur absolu-
 te eventus. Potestque merito sic quisque ra-
 tiocinari: Ostendisti quod si talis peccandi
 occasio occurrisset, peccasses; quandoquid-
 em illa occurrete peccasti.

55.
 Tertia ra-
 tiocinatio.

Tertio, si hæc scientia non est impossibi-
 lis, neque ullam involuit imperfectionem
 Deo indignam, non est ipsi neganda. Atqui neq;
 est impossibilis: neque Deo indigna. Non pri-
 mum: quia quod est æquè verum, est æquè sci-
 bile à Deo. Sed contingens conditionate futurum,
 est æquè verum, quàm contingens absolute
 futurum, ut supra ostendimus: ergo est æquè
 scibile à Deo. Adde quod prima & universa-
 lissima ratio, cur Deus cognoscat infallibiliter
 contingens absolute futurum, vi libertatis
 creatæ, est, quia verum est illud esse futurum,
 & Deus suam infinitam intelligentiam potest at-
 tingere omne verum, per se immediate, eo
 ipso quod verum est. At hæc ratio æquè locum
 habet in futuris conditionate: quia non mi-
 nus verum est illa esse futura. Secundum
 etiam dici nequit. Nam potius magna perfe-
 ctio est scire quod quid est scibile: & potius
 esset imperfectio aliquid ignorare. Item illa
 præscientia est valde utilis ad prudenter &
 suaviter gubernandum. Vnde qui peccant
 per imprudentiam, solent peccatum suum rej-
 cere in defectu talis præscientiæ, cum dicunt,
 non sciebam, aut non putabam hoc eventurum,
 si hoc facerem, aut si hoc dicerem. Sic Genes.
 43. Filius Jacob se Patri excusabat quod fra-
 trem suum minimum Præfecto Ægypti indi-
 casset: *Nunquid scire poteramus quod distri-
 nus esset? adducite fratrem vestrum vobiscum?*
 Certè in negotio vocationis Apostolorum
 Deum illa scire fuisse docet Chryso-
 st. homil. 51. in Matth. in init. & in prædicatione
 Evangelij hoc potius tempore, quàm alio.
 August. epist. 49. quæst. 7. & in permissio-
 ne venditionis Ioseph, ut exaltaretur in Æ-
 gypto.

Chryst.

August.

SECTIO VII.

Resutantur effugia Adversariorum.

Contrarium sentiunt non pauci, prefer-
 tum è Thomistis, qui primò Scripturæ te-
 stimonia à nobis citata sect. 5. in varios sen-
 sus detorqueere conantur: Deinde quadam
 obijciunt contra scientiam conditionatam.
 Aiunt primò Scripturam locis citatis, & si-
 milibus, intelligendam esse velut exaggera-
 torie locutam: quod etiam de loco Matthæi
 citato censet Iansenius in Concordia cap. 47.
 confirmantque ex simili dicto Apostoli 1.
 Corinth. 5. *Omnino audiat inter vos fornicatio
 qualis nec inter gentes:* Et ex familiari loquen-
 di modo, si hoc petiissem ab extraneo, non
 mihi negasset. Sed contra, quia exaggera-
 tiones & tropi non debent Scripturæ assigni,
 nisi ratio gravis iudeat, qualis hic nulla: præ-
 fertim repugnante communi Patrum & Do-
 ctorum expositione, qui loca citata proprie
 simpliciterque intelligunt, ut ostendimus
 sect. 5. fusiuseque ostendunt Digacus Ruiz lo-
 cis ibi citatis, & Suares lib. 2. de scientia fu-
 turorum, c. 1. n. 6. Deinde Deum à Dauide
 interrogatum de euentu, quod esset tradendus
 Ceilanis, respondisse exaggeratorie, *tradentis*
 ineptum est, & parum ad sententiam Davidis
 qui non exaggerationem, sed simplicem ver-
 ritatem quærebat. Ineptum etiam est existi-
 mare, Deum & Christum locis citatis, in-
 credulitate tam vehementer sic exprobrare
 Judæis, maxime verò adhibita comparatione
 cum infidelibus Tyrijs & Sidonijs, quæ com-
 paratio non veritati simplici innixa, sed in
 exaggeratione fundata, reprehensioni & in-
 ferè pondus adimeret. Adde quod, quisquis
 prudenti & convenienti exaggeratione utitur,
 & amplificatione, præsertim in acriter repre-
 hendendo & obiurgando, debet saltem opi-
 nari esse illud quod asserit: ostenditque tali
 loquendi modo se illud præsupponere. Ergo
 Christus præsupponebat Tyrios & Sidonios
 fore convertendos. Non præsupponebat au-
 tem per meram opinionem, quia Christus non
 opinatur, ut neque Diuitias. Atque ita etiã
 Paulus præsupponebat non audiri & dinari
 inter Gentiles fornicationem incestuosam,
 qualem in illo Christiano Corinthio repre-
 hendebat. Qui illo familiari loquendi mo-
 do utitur, simili modo præsumunt ne ex-
 traneos quidem negaturos quod ipse petunt.
 Debetque id esse verisimile, ut ita loquantur
 prudenter & convenienter. Deus autem non
 præsumit tantum verisimiliter, sed infalli-
 biliter scit quicquid cognoscit.

56.

Resutantur
 1. Iffugit
 quod Scit
 putatur
 quatur
 exaggera-
 torie.

Iansen.

Ruiz.
 Suares.

Aiunt secundò Scripturam esse intelligen-
 dam de revelatione, & scientia, non omnino
 certa, sed coniecturali, quam incertitudinem
 Scriptura indicet per vocem, *foris*, Matth.
 11. v. 23. Sed contra, primò sic Deo gravis
 iniuria quod non nisi coniecturaliter & incerto

57.

Resutantur
 secundam
 quod Scit
 putatur
 quatur de
 coniecturali.

scire dicatur & asserere, nobisque fas sit dicere Deū asserionem esse absolute fallibilem, & tantum certam in gradu probabili, cum non-implicantia falsitatis. Secundò, David de Ceilanis interrogans, non coniecturam, aut coniectorem querebat, sed oraculi diuini certitudinem & constantiam. Et alioqui David ipse satis poterat coniectari quod sibi responsum fuit. Potuisset quoque Demon idem Davidi respondere, cognitā presentī Saūlis vel Ceilanorum dispositione ex externis indicis. Neque Deo conueniens erat vt ob incertam dubiamque coniecturam, tam absolute responderet & assemeret, *tradent*. Tertio, Christi exprobratio facta cum illa comparatione Iudæorum & Tyriorum, fuisset leuis & sine momento, ac Christo indigna. Nam sub dubio tantum, & sub coniectura illa incerta, non esset ratio sic exprobrandi. Neque Christo conueniens est vt ad exprobrandum cum prædicta comparatione Iudæis infidelibus graua ipsorum peccata, ingerat planè dubia & falsitati exposita. Ad illud, *Fortè*, responderetur Scripturam illud vt non ad significandam dubitationem Dei sic asserentis, sed ad ostendendam contingentiam euentus, & arbitrij libertatem, vt bene Hieronym. & Theodoret. in cap. Hieremias 26. Chrysof. homil. 78. in Math. & August. in Psalmum 2. alique aduertunt. Secundò, fortè Sodoma, licet non ob peccatum, alia de causa ruisset, neque steriffent tandiu vsque ad Christi aduentum. Tertio, pro fortè, in græco est *ἔρ*, quod potest sumi, & passim in Scriptura sumitur, asseueranter, & verititer per *utique*, vt fuisus ostendit Salmeron Proleg. 16. Quarto, eadem vox, & similes, vsurpantur in Scriptura, etiam pro futuris absolutis, & aliis certissime cognitīs à Deo sine controuersia; Scripturā sese nostro loquendi modo accommodante. Vt Ioan. 8. vers. 19. cum ait Christus, *si me scieritis, forte tan & Patrem meum scieritis*: vbi tamen non erat dubia consequentia. Etenim idem Christus Ioann. 14. absolute & sine dubitatione pronunciauit, *Si cognouissetis me, & Patrem meum utique cognouissetis*.

Hieron. Theodoret. Chrysof. paulo ante mediū homil. citat.

Salmeron.

58. Reuelationes illa futurorum non fundantur in aliquo effectu presentī.

Aiunt tertio, fundari has reuelationes, vel primò in aliquo effectu presentī, ex quo verisimiliter colligi poterat, & prædici euentus ex hypothese futurus. V.g. ex effectu Ceilanorum, colligi poterat tradituros Davidē: & ex ingenio Tyriorum & Sidoniorum, poterat conijci esse Christo credituros, quod non essent adeo duri. Vel secundò, fundari in actuali decreto Dei efficaci de illis euentibus procurandis sub tali hypothese. V.g. decreuit, inquit, Deus ab æterno sub conditione, quòd si Tyriis & Sidoniis faceret eas virtutes & prodigia, quæ ciuitatibus Iudæorum per Christum facturus erat; tribueret auxilium internum quo Tyrii & Sidonij a penitentiam conuerterentur. Sed contra: primò, illa cognitio & assertio verisimilis tantum, rejicienda est iisdem de causis, quibus supra coniecturalis, à qua parum aut ni-

hil differt. Secundò, si liceret Scripturam ita interpretari: liceret quoque interpretari prophetiam Christi de prodicione Iudæ, negatione Petri, Euangelio toto orbe prædicando, & conuersione Gentium: liceret, inquam, interpretari de notitia coniecturali tantum, ex presentī dispositione Iudæ, Petri, Apostolorum, Gentilium. Tertio, difficultimum est, aut potius impossibile, talem affectionem reperire vbique, vel satis commode fingere. Qualis enim dispositio esset v.g. in Angelo ad celum mouendum, vel rotam, in hanc potius partem, quam in alias infinitas æquè commodas & faciles, si Deus illi solum indefinitè præciperet vt moueret, non determinando quam in partem, & quomodo? & tamen sic Deus quam in partem moueret, & id posset reuelare: ergo &c. Imò in quibusdam dispositio presentis, est potius contraria effectui futuro, & ex illa conijci deberet oppositum. Quis enim v.g. coniecisset Adamum, tantā scientiā, virtutē, & aliis donis à Deo instructum, fuisse peccatum tam leui occasione? Quarto, dicere esse in Deo decretum de procurandis omnibus reuelatis sub conditione, impium est. Nam alioqui essent Deo procuranda peccata sub conditione reuelata. Deinde illud Dei decretum vel necessitaret causam secundam, vel non. Si primum: ruit libertas. Si secundum: quomodo Dei cognitio & reuelatio esset certissima, & absolute infallibilis, si tantum nouit in decreto, ex quo potest non sequi id quod reuelatur: & si sequitur, contingenter & liberè sequitur? Quintò, per se leue & vanum est dicere Deum constituisse sub conditione, quòd si quibusdam minus conferret beneficium, conferret & maius, quibus ne id quidem quod minus est, voluerit conferre. V.g. decreuisset dare Tyriis & Sidoniis auxilium efficax internum, quo conuerterentur, si exhibuisset illis Christi miracula: licet de facto decreuerit non exhibere illis Christi miracula. Vnde enim possunt Aduersarij conijcere, Deum si fecisset vnū, alterum fuisse facturum iis qui minus dilecti fuerunt? cum secundum ipsos Deus magis dilectis fecerit vnū sine altero, scilicet Iudæis tribuerit vt viderent Christi miracula, non tamen vt per auxilium internum conuerterentur.

Neque in decreto vno.

59. Neque in notitia coniecturali.

Aiunt quarto, locum illum Sap. 4. *Raptus est ne malitia mutaret intellectum eius* &c. intelligendum esse, ne de certa præscientia futura mutationis, si diutius vixisset: sed de coniecturali, fundata in periculo ne mutaretur, propter vehementes occasiones absolute præuisas: iuxta illud D. August. lib. de Prædestinat. Sanctorum cap. 14. *Illud Sap. 4. Raptus est ne malitia mutaret, &c. dictum est secundum pericula vite huius, non secundum præscientiam Dei. Quia hoc præsciuit quòd futurum erat: non quòd futurum non erat.* Sed Respondeo primò ex regula tradita ab eodem D. August. lib. 3. de doctrina Christiana cap. 10. Scripturæ verba in proprio sensu

ANTONIO
DEUS
VI

& literali, vt sonant, intelligi debere, quantum fieri potest, neque ab illo posse licite recedi, nisi cogat aliqua absurditas, ita vt neque ad morum honestatem, neque ad fidei veritatem proprie referri possint. Atqui Scriptura loco citato sit absolute, ne malitia mutaret: non autem dumtaxat, ne esset in periculo mutationis: nihilque cogit a sensu literali & proprio recedere. Secundò, notitia tantum coniecturalis & incerta, compatiensque euentum oppositum, est Deo indigna (nam diuinitas non opinatur, vt idem ait tract. 37. in Ioann.) estque inepta vt Deum dirigat in decernendo de vita & de morte iustorum. Tertio, quod refertur ex lib. de predest. Sanctorum cap. 14. intelligendum est de prescientia absoluta: sensusque est, dictum illud esse secundum pericula huius vite (quæ scilicet Deus præsciuit esse præualitura & mutationem inducitur, si diutius talis vineret, periculisque illis exponeretur) non secundum præscientiam Dei absolutam. Quia hoc præscit, per præscientiam absolutam, quod futurum erat: non quod futurum non erat. Alioqui enim idem S. Doctor aperte contradiceret ei quod dixit in lib. de corrept. & grat. cap. 8. sub finem: *Respondent si possunt, cur illos Deus cum fideliter ex pietate viderent, non tunc de vitæ huius periculis rapuit, ne malitia mutaret intellectum eorum. Et ne filio deciperet animas eorum. Vtrum hoc in potestate non habuit, an eorum mala futura nesciuit? Nempe nihil horum nisi peruersissime per insensibilem dicitur.* Videantur quæ diximus num. 45. eundem locum S. August. expendendo.

Quintò, aut testimonia SS. Patrum tria præcipue respondent. Primò, Patres à nobis citatos non admiscere præscientiam futuri peccati, v. g. quæ fuerit prior decreto creandi: sed tantum præscientiam quæ fuerit prior executione creationis, licet non fuerit prior decreto creationis. Quod responsum tribuunt aliqui Ledesma in disput. 2. de scientia futurorum, in solut. ad 2. & Curiel lib. 1. coherens. 7. art. 2. num. 45. Secundò, Deum ex mente Chrysostomi, Augustini, aliorumque Patrum, vocasse Apostolos tali tempore, quo cognouit consensuros vocationi: & Euangelium prædicari voluisse, quando cognouit magis profuturum: sed cognouisse in decreto quod habuit eos conuertendi tali tempore, & non antea. Ita Diacus Aluarez disput. 7. de auxiliis num. 26. in fine, & plerique alii Thomistæ cum Recentiorum. Tertio, Patres loqui de scientia coniecturali tantum, sed moraliter infallibili, propter connexionem moraliter necessariam, & infallibilem, internalem vocationem, & conuersionem: v. g. inter talem tentationem, seu peccandi occasionem, & peccatum.

Sed primum effugium repugnat manifestè menti & verbis SS. Patrum: quippe qui loquuntur de præscientia dirigente decretum creandi, & cum qua potuit non esse decretum, quippe quæ potuit impedire ne decerneret Deus create, propter mala quæ præui-

debat esse secutura, si crearet homines, & Angelos, si eos liberos faceret, & vsu liberi arbitrij relinqueret. Ergo manifestè loquuntur de scientia priore decreto creandi. Nam scientia quæ dirigit decretum, est prior decreto: & scientia quæ proponit motiua eligendi aut non eligendi, id est, volendi liberè creare, vel non creare, est ratione prior libera electione seu volitione creandi.

Contra secundum effugium, dico primò, esse vanum & inutile, ac fundamento carens (vt ostendimus disput. 11. sect. 10.) fingere in Deo huiusmodi decreta, circa omnia conditione futura, quæ tamen omnia Deo nota esse debent. Secundò, ratione prius quam Deus decernat vocare homines, verum esse quòd si Deus decernat tali modo & tempore vocare, conuertentur: idque verum esset, quamuis actu non vocasset. Ergo Deus ratione prius & independenter à suo decreto, vt actualiter posito vel ponendo, cognoscit hanc veritatem. Tertio, vel Dei decretum taliter vocandi, præsupponit scientiam conditionatam, quòd conuertentur infallibiliter si tali modo videntur: vel non præsupponit. Si præsupponit: habemus intentum. Si non præsupponit: non habet Deus vnde sciat infallibiliter consenturos, neque in decreto vocandi, neque in aliis quibuscunque antecedentibus consensum liberum voluntatis. Nam positis illis omnibus, potest voluntas consentire, & non consentire, si velit: vt definit Trident. sess. 6. cap. 5. & can. 4. estque nosam experientia multos leui de causa dissentire & resistere potenti vocationi. Physica autem prædeterminatio, quam iidem Thomistæ adstruunt, alibi refutabitur. Quartò, manifestum est hoc effugium esse contra mentem SS. Patrum, quippe qui loquuntur de præscientia quæ fuerit Deo ratio decernendi vocare tali tempore Apostolos, aut Christum mittere hoc tempore, potius quam alio, & sic de alijs. Atqui præscientia quæ est ratio decernendi, est prior decreto: dirigit enim decretum. Ergo non est fundata in decreto. Nam scientia que fundatur in decreto, supponit decretum, & est illo posterior ordine rationis.

Contra tertium effugium, dico primò, scientiam illam tantum coniecturalem esse contra mentem S. Augustini tract. 37. in Ioann. vt affirmat Diuinitatem non opinari: & esse Deo priori indignam, vt ostendimus num. 45. Dico secundò, præscientiam Dei absolutam & physicam necessitate infallibilem, non posse fundari in medio moraliter tantum infallibili, quæ est illa connexio conuersionis cum vocatione, aut peccati cum tali occasione. Tertio, fictitiam esse illam connexionem moraliter infallibilem in multis vocationibus, & peccandi occasionibus. Plurimi enim consentiunt vocationibus ordinatis, quibus poterant facile dissentire: & plurimi peccant ex leui occasione, cui poterant facile resistere. Quod autem facile fieri potest, non est moraliter impossibile. Quare

Ledesma. Curiel.

Aluarez.

Patres loquuntur de præscientia dirigente decretum.

Deus cognoscit futura conditionata independenter à suo decreto posito vel ponendo absolute.

Deus non opinatur, neque cognoscit coniecturaliter tantum.

ei us oppositum non est moraliter necessarium. Patres autem loquuntur etiam de vocationibus ordinariis: quia loquuntur de conuersione mundi ad Christi fidem & Euangelii praedicationem, in qua fuerunt multae vocationes ordinariae.

SECTIO VIII.

Respondetur praecipuis Aduersariorum obiectionibus.

63
Obiectio prima.

Objiciunt primò, Deum in Scriptura, perse, vel per Prophetas, aliqua praedice non futura infallibiliter, sed per coniecturam sumptam ex praecedenti dispositione, vt Isaia 38. *Dispone domus tua, quia morieris tu, & non viues.* Et Ionae 3. *Adhuc quadraginta dies, & Ninive subuertetur:* quorum tamen neutrum contigit. Ergo in praedictionibus ante allatis de futuris conditionate, non est quaerenda certa & infallibilis veritas.

Deus aliqui praedicta comminationis & tacite subintellecta conditione.

Respondetur omnes diuinas praedictiones esse veras infallibiliter secundum sensum à Deo praedicente intentum. In quibusdam autem, & praecipue in comminatoriis, subintelligitur communiter aliqua conditio, puta, si peccatores non resipiscant, & conuertantur ad Deum, ipsumque studeant placere per poenitentiam, iuxta illud Ieremiae 18. vers. 8. *Si egerit poenitentiam gens illa à malo suo quod locutus sum aduersus eam, agam & ego poenitentiam super malo quod cogitavi ut facerem ei.* Ratio est, quia huiusmodi comminationes fieri solent à Deo, vt excitet homines ad poenitentiam, & ad auertendum malum quod Deus ipse vult per eorum resipiscentiam auerti, iuxta illud Ezechiel 18. vers. 2. *Nunquid voluntatis meae est mors impij, die Dominus Deus, & non vt conuertatur à viis suis, & viuat?* Posita autem conuersione, non infligitur poena, quae non fuit praedicta vt absolute infligenda, sed sub tacita conditione, si peccator non resipisceret.

64
Secunda obiectio.

Objiciunt secundò, sanctos Patres, Augustinum praecipue, & Prosperum negare in Deo praescientiam conditionatam, & reprehendere Semipelagianos eò quòd illam assererent. Respondetur primò, constare ex dictis sect. 6. Patres aperte praescientiam illam in Deo agnouisse & asseruisse. Quòd si alicubi videntur eam negare: loquuntur ibi de praescientia absoluta, quam sequatur euentus ante prauius. Vt de S. August. Gregorio magno, & Damasceno ostendimus num. 50. De Prospero verò, patet ex responsione eius 8. ad excerpta Genuensium, scientiam Deo mediam, seu conditionalem, agnouisse. Quare cum alibi ait, figmentum esse praesciri à Deo quae non sunt futura, intelligit praesciri absolute, sicut debent ea praesciri quae Deum mouent vt vera merita, quae de re

Prosper.

fermo illi erat & Augustino contra Semipelagianos.

Respondetur enim secundò, ad alteram partem obiectionis, eisdem Patres non reprehendere Semipelagianos, eò quòd scientiam conditionalem Deo tribuerent, sed quòd illa (quam ipsi quoque agnoscunt) abuterentur ad tuendum suum errorem de vocatione ad gratiam propter merita praecedentia. Cum enim Patres instarent, quid fecit paruulus qui vocatur ad baptismum ante mortem, praeter alio quem Deus permittit mori sine baptismo? Respondebant Semipelagiani infantem illum nihil quidem fecisse, quo mereretur vocationem ad baptismum: sed facturum fuisse si vixisset, & Deum propter bona eius opera sub conditione prauiusa, hanc illi primam vocationem & gratiam dedisse. Ita de illis refert Prosperus Episcopus ad August. praefixa libro de praedest. sancti. & August. lib. de praedest. sancti. cap. 12. *Quibus merito Patres obieciunt ficticia esse illa merita: quia Deus non retribuit praemium, vel poenam, operibus quae sunt futura conditionate tantum. Alioqui damnaret eos quos rapit ne malitia mutet intellectum eorum: & saluaret Tyrios ac Sidonios; quos praesciuit acturos poenitentiam si Christum vidissent & audiissent, vt Iudaei. Quorum vtrumquod est Scripturae contrarium.* Plura de hac obiectione videri possunt apud Didacum Ruis disput. 66. sect. 9. & Suar. tomo 1. de gratia, Prolegom. 2. cap. 4. & Augustini & Prosperi verba, quibus praecipue abutuntur Aduersarij, integrè refert & exponit.

65
Patres reprehendunt tantum in Semipelagianis malum vsum scientiae conditionae.

66.
Tertia obiectio.

Objiciunt tertio, D. Thomam quae 14. art. 9. & in 1. distinct. 38. art. 4. & in 3. distinct. 14. & qu. 8. de verit. art. 8. non aliam in Deo scientiam agnoscere, quam scientiam visionis, & simplicis intelligentiae: vel quod eodem redit, scientiam naturalem, & liberam. Atqui scientia conditionalium tantum, sub nullo horum membrorum comprehenditur. Neque enim est scientia visionis: quia haec scientia, vt D. Thom. exponit art. 9. qu. 14. est tantum de illis quae existunt in aliqua temporis differentia, id est, quae sunt acti, vel fuerunt, vel erunt. Neque etiam est scientia simplicis intelligentiae: quia haec scientia est tantum de illis, quae sunt in potentia Dei, vel creaturae, quae tamen nec sunt, nec erunt, neque fuerunt, vt D. Thomas ibidem ait. Adde quòd scientia simplicis intelligentiae est Deo naturalis, & absolute necessaria. At scientia conditionate futurorum contingenter & liberè, non est Deo naturalis & absolute necessaria, sed contingens: potuit enim Deus non cognoscere hoc esse futurum sub tali conditione, quia potuit hoc non esse futurum sub illa eadem conditione. Quòd enim fieret liberè, posset non fieri. Et si non fieret, non cognosceretur à Deo.

67
D. Thomas agnoscit in Deo scientiam conditionalem.

Respondetur primo S. Thomam aperte agnoscere in Deo scientiam conditionalium 3. p. quae 1. art. 5. ad 2. Nam ibi approbat id quòd ait S. August. lib. de dono persever.